

The Millie Arbesfeld Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

The Faith of the Avot and Imahot: Abraham and Rachel in Conversation

*This week's shiurim are sponsored by
Yeshiva University High School for Girls,
of Brooklyn, commonly known as Central,
graduating class of 1967,
who are celebrating their 50th year reunion*

Ms. Shuli Taubes
י"ח אייר תשע"ז • May 14, 2017

Source 1: Genesis 22.1-3

א וַיְהִי, אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַהֲאֱלֹהִים, נִסָּה אֶת-אַבְרָהָם; וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנְנִי.

ב וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֶת-בְּנֶךָ אֶת-יִחִידְךָ אֲשֶׁר-אַהַבָּתָּ, אֶת-יִצְחָק, וְלֶךְ-לְךָ, אֶל-אֶרֶץ הַמֹּרְיָה; וְהַעֲלֵהוּ שָׁם, לְעֹלָה, עַל אֶחָד הַהָרִים, אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִי.

ג וַיִּשְׁכֶם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר, וַיַּחֲבֹשׂ אֶת-חֲמֹרוֹ, וַיִּקַּח אֶת-שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ, וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ; וַיִּבְקַע, עֵצִי עֲלָה, וַיֵּקֶם וַיֵּלֶךְ, אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר-לוֹ הָאֱלֹהִים.

1 And it came to pass after these things, that God did prove Abraham, and said unto him: 'Abraham'; and he said: 'Here am I.'

2 And He said: 'Take now thy son, thine only son, whom thou lovest, even Isaac, and get thee into the land of Moriah; and offer him there for a burnt-offering upon one of the mountains which I will tell thee of.'

3 And Abraham rose early in the morning, and saddled his ass, and took two of his young men with him, and Isaac his son; and he cleaved the wood for the burnt-offering, and rose up, and went unto the place of which God had told him.

Source 2: Midrash Tanhuma (Warsaw) Va'yera 22

קדמו השטן בדרך ונדמה לו כדמות זקן א"ל לאן אתה הולך, א"ל להתפלל א"ל ומי שהולך להתפלל למה אש ומאכלת בידו ועצים על כתפו, א"ל שמא נשהא יום או יומים ונשחט ונאפה ונאכל, א"ל זקן לא שם הייתי כשאמר לך הקב"ה קח את בנך וזקן כמותך ילך ויאבד בן שנתן לו למאה שנה לא שמעת המשל מה שהיה בידו אבדו ומבקש מאחרים וא"ת יהיה לך בן אחר תשמע מן המשטין ותאבד נשמה שתחייב עליה בדין

“And rose up and went” – The Satan accosted him and appeared to him in the guise of an old man. The latter asked him: Where are you going? Abraham replied: To pray. Said the Satan: If a man is going to pray, why the fire and the knife in his hand and the wood on his shoulder? Abraham answered: Peradventure we shall tarry a day or two, slaughter, cook and eat. Said he: Old man! Was I not there when the Holy One blessed be He did to say to you: “Take thy son...” Notwithstanding an old man the likes of you will go and put away a son vouchsafed him at the age of 100! Abraham replied: Just for this. --- And if he tries you more than this, can you withstand it? Said he: And more. The Satan retorted: Tomorrow He will tell you that you are a murdered for you are shedding his blood! Abraham replied: Just for this...

Source 3: Genesis Rabbah 56:10

ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, ר' יוחנן אמר, אמר לפניו רבון העולמים בשעה שאמרת לי קח נא את בנך את יחידך היה לי מה להשיב, אתמול אמרת כי ביצחק וגו' ועכשיו קח נא את בנך וגו' וחס ושלום לא עשיתי כן אלא כבשתי רחמי לעשות רצונך, יהי רצון מלפניך ה' אלהינו בשעה שיהיו בניו של יצחק באים לידי עבירות ומעשים רעים תהא נזכר להם אותה העקידה ותתמלא עליהם רחמים

“And Abraham called the name of the place ‘the Lord will see/provides’: R. Yohanan stated: He (Abraham) said before Him, ‘Master of the Universe, at the moment you said to me, “take your son, your only one,” I had what to reply – yesterday you said to me – “through Isaac you shall have seed” and now “take your son?!!” But heaven forbid, I did not such thing. Rather I suppressed my mercy to do your will. May it be Your will, the Lord our God, that at the moment when the descendants of Isaac come into sin and bad deeds, may this binding be recalled for them and you will be filled with mercy for them.’

Source 4: Jeremiah 31.14-16

- יד** כה אָמַר ה', קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים--רְחֵל, מְבַכָּה עַל-בְּנֵיהָ; מֵאַנָּה לְהַנְחֵם עַל-בְּנֵיהָ, כִּי אֵינְנָו. {ס}
- 14** Thus saith the LORD: A voice is heard in Ramah, lamentation, and bitter weeping, Rachel weeping for her children; she refuseth to be comforted for her children, because they are not. {S}
- טו** כה אָמַר ה', מִנְעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי, וְעֵינֶיךָ, מִדְּמָעָה: כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֹתֶיךָ נְאֻם-ה', וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב.
- 15** Thus saith the LORD: Refrain thy voice from weeping, and thine eyes from tears; for thy work shall be rewarded, saith the LORD; and they shall come back from the land of the enemy.
- טז** וַיֵּשׁ-תִּקְוָה לְאַחֲרֵיתֶךָ, נְאֻם-ה'; וְשָׁבוּ בָנִים, לְגְבוּלָם. {ס}
- 16** And there is hope for thy future, saith the LORD; and thy children shall return to their own border. {S}

Source 5: Genesis Rabbah 82:10

ד"א ותמת רחל ותקבר בדרך אפרת, מה ראה אבינויעקב לקבור את רחל בדרך אפרת אלא צפה יעקב א בינו שהגליות עתידות לעבור שם לפיכך קברה שם כדי שתהא מבקשת עליהם רחמים, הה"ד קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה.

And Rachel died and was buried on the road to Efrat, etc. (Gen. 35.19). What did Jacob see that caused him to bury Rachel on the road to Efrat? He foresaw that the exiles would pass by there [as they were being carried off by Nebuchadnezzar]. Therefore he buried her there that she might implore [God] for mercy on their behalf, as it is written: Rachel, weeping for her children, etc. . . . Thus says the lord, "Restrain your voice from weeping etc. . . . For there is hope for your future" etc. (Jer 31:15-17).

Source 6: "The Way"**Genesis 35.19**

יט ותמת, רחל; ותקבר בדרך אפרתה, הוא בית לחם. **19** And Rachel died, and was buried in the way to Ephrath--the same is Beth-lehem.

Genesis 48.7

ז ואני בבאי מפדן, מתה עלי רחל, בארץ פנעו בדרך, בעוד כברת-ארץ, לבא אפרתה; ואקברה שם בדרך אפרת, הוא בית לחם. **7** And as for me, when I came from Paddan, Rachel died unto me in the land of Canaan in the way, when there was still some way to come unto Ephrath; and I buried her there in the way to Ephrath--the same is Beth-lehem.'

I Samuel 10:2

ב בלקתה היום, מעמדי, ומצאת שני אנשים עם-קברת רחל בגבול בנימן, בצלצח; ואמרו אלי, נמצאו האתנות אשר הלכת לבקש, והנה נטש אביך את-דברי האתנות, ודאג לךם לאמר מה אעשה לבני. **2** When thou art departed from me to-day, then thou shalt find two men by the tomb of Rachel, in the border of Benjamin at Zelzah; and they will say unto thee: The asses which thou wentest to seek are found; and, lo, thy father hath left off caring for the asses, and is anxious concerning you, saying: What shall I do for my son?

Source 7: Lamentations Rabbah, 24.14

ועוד אמר לפניו רבש"ע כתבת בתורתך (ויקרא כ"ב) ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד, והלא כבר הרגו בנים ואמותיהם כמה וכמה ואתה שותק, באותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקב"ה ואמרה רבש"ע גלוי לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יתירה ועבד בשבילי לאבא שבע שנים וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע זמן נשואי לבעלי יעץ אבי להחליפני לבעלי בשביל אחותי והוקשה עלי הדבר עד מאד כי נודעה לי העצה והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ביני ובין אחותי כדי שלא יוכל אבי להחליפני, ולאחר כן נחמתי בעצמי וסבלתי את תאותי ורחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה, ולערב חלפו אחותי לבעלי בשבילי ומסרתי לאחותי כל הסימנין שמסרתי לבעלי כדי שיהא סבור שהיא רחל, ולא עוד אלא שנכנסתי תחת המטה שהיה שוכב עם אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתו על כל דבר ודבר כדי שלא יכיר לקול אחותי וגמלתי חסד עמה, ולא קנאתי בה ולא הוצאתי לחרפה, ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתי לבושה ולחרפה, ואתה מלך חי וקיים רחמן מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים במ כרצונם, מיד נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן הדא הוא דכתיב (ירמיה ל"א) כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו, וכתוב (שם/ירמיהו ל"א/) כה אמר ה' מנעי

קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך וגו' וכתוב (שם /ירמיהו ל"א/) ויש תקוה לאחריתך נאם ה' ושבנו בנים לגבולם.

...Moses spoke further to God: "Master of the Universe! Have you not written in your Law, An ox or a sheep, you shall not slaughter it and its young on the same day? (Lev 22:28). And have they [the enemy] not killed many, many children and their mothers, and you are silent?!"

At that moment Rachel our mother sprang up before the Blessed Holy One and said: "Master of the Universe, it is revealed before you that your servant Jacob loved me, but he married my sister. And I treated her with kindness and was not jealous of her, and did not allow her to be scorned. And if I, a creature of flesh and blood, dust and ashes, was not jealous of my rival, and did not allow her to be disgraced or scorned, why then should you, a King who lives forever and is merciful, be jealous of idolatry in which there is no substance? For you have exiled my children and they have been slain by the sword, and their enemies have done with them as they pleased!" Immediately the compassion of the Blessed Holy One was stirred, and God said, "For your sake, Rachel, I will return Israel to their place." As it is written, A voice on a height is heard, wailing and bitter weeping; Rachel weeping for her children, refusing to be comforted for her children, for they are not. And it is written, Thus says the Lord, "Restrain your voice from weeping and your eyes from tears, for there is a reward for your labor," etc. And it is written, And there is hope for your future-an oracle of the lord-your children shall return to their own border (Jer 31:15-17).